

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:

Belső farkasútea 78. sz. alatt gr. BANFFI ház emeletében.

Megjelen a lap hetenkint háromszor u. m. kedden, csütörtökön és szombaton délen.
 Ára évfolyamra 3 ft. o. é. Hirdetés ár: négyhasábas sorát először 7 kr., másodsor 6 kr., harmadszor 5 krajczár 10. ért. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegző. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezelik.
 A sajtóértékei cikkek sora után 15 kr. előleges beküldése mellett a szerkesztőséghez czímzendők.

KIADÓ-HIVATAL:

Középuteza, STEIN J. könyvkereskedése.

Előfizetési figyelmeztetés.

A közellevő országgyűlés tárgyalásainak hiteles és gyors közléséről olyképp intézkedtünk, hogy az ülésekről értesítéseket, valamint a jeles beszédokat a hiteles gyorsírói közlés után adandjuk.

Ismert és jeles tollú értesítők van ezenkívül Szombaton, a ki a pártok alakulásáról, az eszmék fejlődésének irányáról, valamint a gyűlés ünnepélyeiről s azzal kapcsolatos eseményekről tájékozó és értesítő cikkeket küldend lapunk számára.

Mindezeket kívül gondoskodtunk, hogy a fontosabb eseményeket s határozatokat távirati úton nyert értesüléseink után azonnal közlése töltsük.

Lapunk a gyűlés tárgyaival képest másfél, sőt két hét is mind annyiszor megjelen, valahányszor tárgyaik fontos, sürgős volta és terjedelme igényli.

Lapunk előfizetési ára:

Égészévre	12 forint.
Félévre	6 " "
Évfolyamra	3 " "

Az előfizetési pénzek kiadónk Stein János középüzei könyvkereskedésbe bérmentve küldendők, s felkérjük t. részvényeseinket, hogy előfizetési pénzeiket mielőbb beküldeni sziveskedjenek, minthogy igen nagy számban felesleges példányt nem nyomathatunk.

DÉVA, június hó.

A „Kolozsvári Közlöny” cikksorozatának 72-dik száma alatt ezen kitétel: „A szász, mint német hazájában van Bécsben.” azon, cikki által aligha gondolt eszmére viheti az olvasót, hogy a száznak, mint németnek nincsenek is kötelességei a magyar korona iránt. A cikksorozat oly jól megy, hogy annak útjába állni a világ kincseit sem akarunk; mi csak annyit mondunk, (tán nem ártózik valamely tilalomba) hogy a szász nem német, és Bécsben nincs a maga hazájában, s ezt bizonyítjuk, a mint következik:

Mi azt hisszük, s az ugy is van, s ugy is kell lenni, hogy politikai tekintetben a honpolgár nemzetiségét nem a faj, hanem azon ország határozza meg, melynek a honpolgár tagja; továbbá, hogy egy haza iránt minden polgárnak fajtátlanság nélkül ugyanazon kötelességei vannak.

Ezen elvnek felállítását után bátran kimondjuk, hogy a szász politikai tekintetben nem

„Azon tételt mi mondottuk, és az igaz. A szász, mint német honn van, vagy hazájában van Bécsben. E szó: „mint német” eléggé kimutatja, hogy mi a tételek fajtátlanságban vannak, és ezt senki félre nem magyarázhatná még akkor is, ha legelőbb életünkben csak ama cikket írtuk volna is, nem pedig párszázra ment cikket, melyekben a beon lakó népeknek koronának iránti tartozásairól s köteleimről szoltunk. A szász, mint honpolgár a magyar korona tagja, s a magyar királyság az ő hazája, azt mindenki tudja; de a midőn azt mondjuk egy Erdélyben lakó francziáról, hogy ő, mint francia hazájában van Párisban, vagy egy románról, hogy mint oláh hazájában van Bukarestben: ez nyelvészeti értelemben csak annyit tesz, mint az, hogy honn van ott; és e tételt értelmes olvasó politikai értelemben nem veheti. Még megjegyezzük, hogy jeles tollú barátunk elméletét kissé túlvittek látjuk; a szász Magyarország polgára ugyan, de dotált területén elismert német nemzetiséggel. A magyar királyság intézőnyei mindig elismerték a nemzetiségeket: már szent István király kimondá, hogy: „regnum unius lingue imbecille et fragile est.” Ez különben nem igaz axioma, mert erősebb azon állam, mely csak egy nemzetiségből áll; de ez axioma vallása mutatja, hogy becsik igaz jó indulattal viseltettek a külön nemzetiségek iránt. Szerk.

német, hanem magyar, és nem Bécsben, hanem Magyarországon, illetőleg Erdélyben van a maga hazájában; mert tény az, hogy a szászokat nem Németországba, hanem Magyarországra, és nem a német császárok, hanem a magyar királyok telepítették be; tény az, hogy a szászok ezen betelepítéssel mindjárt a magyar koronának lettek tagjai; tény az, hogy a szászokat nem más, hanem a magyar korona védelmezte mind mai napig; tény az, hogy a szászok által lakott föld nem Németország, hanem egy darabja Magyarországnak; tény az, hogy a szász hét század óta egy nemzeti életet él a magyarral, s a szent korona ege alatt élő több népekkel. Ha már mind ez s több chez hasonló tény, úgy tény az is, hogy a szász valamig a magyar korona ege alatt, s ennek földén lakik, politikai tekintetben nem német, hanem magyar, s Magyarország önállóságára szintugy van kötelezve, mint akármelyik magyar.

Az Andreanum diploma „hospites teutonici” (német vendégek) nevezi a szászokat. Mi a szászok javára azt mondjuk, hogy régi törvényeink és okleveleink nyelvén a „hospes” nem tett ma beszállo, s holnap elmenő vendéget; hanem teszen külföldről betelepített honpolgárt, és így a szászok már II. Géza alatt a magyar koronának lettek polgárai, s ezen korona védelmét, nem pedig annak szétrombolását vállalták magukra.

Erdélyben, mint az idézett cikksorozat is mondja, három különböző irányú törekvés vehető észre: egyik a magyaroké, mely Erdélyt ezen tartomány politikai (s tán földrajzi) természetét, a jogfolytonosságot és szerződvényeket, úgy a pozitív törvény alapján Magyarország kiegészítő darabjának tekinti; másik a szászoké, s némely ezen törekvésnek megnyert románoké, kik Erdélyt Magyarországon ke resztül előbb Bécsbe s onnan Frankfúrtba szeretnék föltrepíteni; a harmadik némely románoké, kik ezen tartományt bizonyos végcélzattal Bukarest felé, alkalmas időig mind Auszriától, mind Magyarországtól független akarja tekinteni; és mindezen eltérő törekvések, csak az uralkodó felség iránti hűségben egyesülnek.

Ha ennyit elmondunk, menjünk tovább. A napikérdések mindnyájan ezen egy főkérdésbe foglalvák: megszűnjék-e a magyar királyság egy eszme kivételért, vagy mint önálló souverain hatalom maradjon szoros szövetségben az osztrák császársággal? és az uralkodó felségnek, melyik állapot felszük valódi érdekében?

Es itt a „Hermannstädter Ztg.” pártívei kégyes engedelmevel bátorkodunk kimondani, hogy az uralkodó felség nemcsak osztrák császár, hanem egyszersmind a magyar birodalomnak apostoli királya is, és mint ilyen souverain hatalom, és a szászok, valamint minden népek a szent István koronája alatt ő Felségének, mint magyar királynak tartoznak hűséggel. Már most azt kérdem, azé valódi híve az uralkodó felségnek, ki a hűséget szünetlen ajkain pengeti, s a kívülről jövő inspirációknak feltétel nélkül hódol; vagy az, ki a magyar király souverainitását, dicsőségét és hatalmát, és ezen állapottak szükséges feltételét, egy megoszolhatatlan önálló Magyarországot akar, s ennek fenállását, tetszik vagy nem tetszik az másoknak, minden erejéből oltalmazza? Mert hol van a souverain magyar király, dicsősége és hatalma, ha az ő királyi széke alá az erős helyett egy gyenge, szétdarabolt, vagy éppen életfosztott Magyarországot helyezettük? Erre mondhatják a „Herm. Ztg.” pártívei: a nem baj, a magyar királyság gyengülése, az

osztrák császárság erősbulése, s az uralkodó személye egy. Jaj uraim ezen elvek, megfosztják a főhatalmat egyik leghívebb, és legerősebb szövetségeseitől a magyar királytól, s léptetünk helyébe egy élet nélküli testet, mert azon önállóságot veszített Magyarország, mely a magyar királynak életet ad, más hatalmi viszonyok közt halottnál egyéb soha sem lesz. Ha ez így van, már pedig így van, hogy a magyar király souverain jogát, dicsőségét és hatalmát megtámadja, aláassza, s nem valódi híve az uralkodásnak; megtámadja és aláassza pedig az, ki a magyar birodalom önállóságot, területi épségét és alaptörvényeit, melyeknek egyike a pragmatica sanctio is, feladja.

Visszamenve már a szászokra, ezek csak ugy lehetnek hívei az uralkodó Felségnek — valamint mások is — ha az ő Felsége, mint törvényes szerződések alapján magyar királynak souverain jogát nem feladja, hanem egész akaratával oltalmazza. Ha tehát hívei akarnak lenni az osztrák császárnak, védjék a magyar királyt, ki egyébiránt is az ő nemzetiségüket valamint mindig oltalmazta, ugy ezután is oltalmazni fogja, s kihez egy hét százados káposz köti őket, s ne kívánják magokkal az országot is feladni, mert a szász politikai tekintetben nem német, hanem magyar *) és nem Bécsben, hanem Magyarországon, illetőleg Erdélyben van a maga hazájában. Tóth László.

Kolozsvár, július 9.

(X) Elég tárgy van, a miről lehet beszélni és nem lehet beszélni, elég baj van a nagy és kis világban; hanem mialatt a világ felfordul, és az embernek éppen ugy ennie kell és pénzt költeni, mint mások. És midőn hisztük, hogy olvasóink is elismerik ezen állítás igazságát, s midőn tudjuk, hogy legnagyobb részük azokhoz tartozik, kik jobbágy-birtokait a lassan jövő államkárptólás fejében adták át a népek: azt hisztük, hogy épp oly szükséges dolgot írunk, ha financialis közvetlen kérdéseinkre ki-kívágunk, mintha jóslatokat mondanánk arról, mi lesz már a nagy politikai kérdésekből.

Csekély pénzügyi kilátásunk most a végleges kárptólás reményével táplálkozik. Abból még kellene a földbirtokosnak egy kevés papirt kapni, azokat értve, a kik 50 százalék kárral nem kezdték kárptólásaikat előre eladogatni.

A végleges kárptólás iránti kérvények beadására már háromszor is tett a kormányzás újabb-újabb határidőket, a legutóbbi a jövő augusztus elsőjére, a mely határidő oly gyakori ismétléséből azt következtetjük, hogy a végleges kárptólási folyamatnyok nem kúldetnek be kellő arányban.

Különbben nem igen bámolunk ezen. A régi sok hivatal közt ugy összezavarodtak volt az ügyvitel, hogy a polgár nem volt képes csak a különböző szakosztályu testületek nevét is megtanulni, annyival kevésbé azt, hogy minő tárgyat, hol lehet eligazítania? E miatt mindenki örömet ma is békét hania minden hivatalos testületnek, csak neki is békét hagyjanak.

Másfelől az emberek azon tapasztalatra jöttek a mult évtizedben, hogy kérhetnek, sürgőghetnek, irhatnak, tehetnek akármint, urbéri papirjaikat mégis csak azok kapják ki legelőbb, a kik kül- és belföldi papírral üzérkedőknek eladták; azután meg azok, a kik egyes vállalkozóknak bizonyos százalékot fizet-

*) Azaz: hogy német biz ő, és nem magyar; hanem mint ilyen a magyar királyság állampolgára.

nek a kiadás sürgetéseért; a ki pedig sem el nem adta papírját, sem megfizetetté nem akarta, annak várnia kellett míg a többiek kielégítették, s a végén csak ő és flegmaticusabb társai maradván hátra — végre ők is hozzá juthattak sajátjukhoz.

Most is talán sokan így gondolkoznak, hogy ha van utólagos kárptólások, kiadják azt mikor azokat kielégítették, a kik nyomosabb okokkal tudják sürgetni, azért tehát nincs is miért írka-firkálganak.

E részen közelebbről azt hallottuk, hogy a gubernium urbéri osztályának bureaujában valaki egy asztalon 100 forintot akart ott felejtetni; de biz az nem került az illető tisztviselő tárczájába, hanem a tanácsbázhhoz küldetett az a szegények közti kiosztás végett.

Ebből mi per associationem idearum azt következtetjük, hogy talán jövőre oly renddel adatnak ki az utólagos kárptólási kötelezvények, a minő renddel a kérvények bementek, vagy a kitisztázó catastralis munkálatok végrehajtottak.

Es ez esetben éppen szükségesnek látjuk, hogy a jobbágyvesztett birtokosok általában mind folyamodjanak a f. k. főkörmányszékhez még azon esetben is, ha nem tudnak megőre járni, ha valjon az új catastralis munkálatok folytán illet-e őket utólagos kárptólás, vagy nem? Mert valószínűbb, sőt szinte bizonyos, hogy ily kárptólás mindenkit illet, kinek jobbágy-állománya igazságosan volt bejelentve.

A folyamodás végett nincs miért ügyvédhez vagy másokhoz fordulni, minden írástudó megírhatja kérvényét s beküldheti a főkörmányszékhez czimezve, hol aztán eljárja az a maga útját.

A kérvény igen egyszerű. Ennyi az egész:

Felséges kir. főkörmányszék!

„Nemes N. N. megyébe kebelezett Q. helységben vesztett urbériségért kárptólásom a volt es. k. földterhermentesítési pänzalap igazgatósága által (ennyi s ennyi) szám alatt levén utalványozva, tisztelettel folyamodom a felséges k. főkörmányszékhez, méltóztat a fenn említett helyiségben vesztett urbériségem után járulandó végleges urbéri kárptólásomat, az újabb kiigazított katastralis fölmérések alapján kiadni rendelni.”

Az így fogalmazott kérvényt hátratilag czimezni kell s ugy beküldeni, csak is arra vigyázva, hogy minden külön vármegyébe eső birtokra nézve annyi külön kérvény beadandó.

A kérvényre bélyeg nem kell, s csak egy példányban szükséges megírni.

A ki nem tudja, minő számok alatt volt az előleges kárptólás utalványozva s annak végére nem járhat, ki is hagyhatja azt, mert nem életkérdése az ügynek.

Miután a bejelentések határideje augusztus elejével lejár, szükségesnek látnak a még késedelmező bejelentést s jogosultak érdekében ezen emlékeztetést s utmutató figyelmeztetést megtenni.

MAROSMENTÉRI, június hó.

Róma egyik szónoka Cicero, a szónokszékbeli egyik beszédét azon kezdte, hogy „Diuturni silentii, patres conscripti, quoram his temporibus usus non timore aliquo, sed partim dolore, partim verecundia, finem hodiernus dies adtulit.” En is hosszas hallgatásom után, mint magános polgár a szerkesztő ur engedelmevel becses lapjába egy tájékoztató kíváncsot tenni, mely ebből áll.

A törvények mellett a „Kolozsvári Közlöny” s több más magyar és német lapok érdemes szerkesztői érdekes kimutatásokat tettek a polgári törvények, utasítások nyomán.

En a legfőbb világi tanítóól vett utasítást kívánom, a különböző véleményül nemzeteknek felmutatni.

Mikor Krisztus urunk harmadszor ment be Jeruzsálembe, az ő csodáit tisztelettel

bámuló jernzsálemi irástudók, és a népnek vénei" eleibe menvén, letérdepeltek, s azon panaszot terjesztették a Felsőre eleibe, hogy a sadduceusok, farizeusok és makabeusok több tekintetben meghasonlván egymással, a törvénytől a nép némely része el kíván térni, s e miatt nagy rendbomlás mutatkozik Jeruzsálemben.

Az első a törvény alapját megtartva akar, a törvényes uton való szükséges módosításokkal haladni; a második rendbeliek egy része az elsőnek ad igazságot, a más rész a maga haszna mérlegéhez méri a törvényt, a harmadik most nem rég levén az első által magához fölemelve, a törvény jóvoltával részben még ismeretlen levén, még nem tájékozhatja magát. Az első és utolsó rendbeliek azonban inkább kiegyeztetetők, de a közbelső mind a kettő óhajtaival kívül, a törvény korlátain túlhaladva, egymással ellenkező véleményben vannak, s ezen egyet nem értés miatt Jeruzsálem a szélvész tengeren hánkyódó hajó sorsára van kárhoztatva.

Ily zavaros állapotban Jeruzsálemnek az irástudók és a népnek vénei Krisztus urunk eleibe leve utasítást kértek, hogy mindnyáján mitévők legyenek.

Mely tanácskérdésre az igazság fejedelme azt felelte, hogy

1) tiszteljék a törvényt mint igazságot, a kik ítélték a világot, mert a míg más hozzák, a fenálló törvény maga az igazság.

2) Jól éreztetik az Ur iránt, a kik imádjátok őtet, mert csak is a törvényt és a leírt hitet megtartó tiszta lelkiismeretbe férhet be az Istennek bölcsessége.

Ezen tanács felül van az emberi magyarázat! A törvény megtartása erős bástya a trónusoknak, s állandó biztosítéka a személyes vagyonbátorságnak.

Azért a midőn a forma adja meg a dolog valóságát, a ki az óhajtott véget akarja, annak az odavezető utat és módot is meg kell tartani.

A kinek a törvény a kompasza, annak a földi térről az örökkévalóságig egyenes útja van, és nem tarthat Ovid azon panaszától, hogy "Incidit in scyllam, qui vult evitare charibdin."

Azért a törvény paizsa alatt simuljanak össze a nemzetek, s akkor minden méltán remélheti az irás szavai szerint, hogy "a mit kértek s illendő és törvényes, a maga helyén, a maga idejében s a maga rendin megadatik nektek, s akkor be fog telni az ur imádságának azon szövege: "Uram jöjön el a te országod" és a törvény iránti részünkről tiszteletben is, legyen meg a te akaratod, most és mindörökké amen."

Marosmenti.

Erdélyi gazdasági-egylet választmányi ülése július 6-án gróf Mikó Imre ő nagyméltósága elnöksége alatt.

1) A királyi főkörmányszék 19.093. 1863 szám alatti aláírásában előadván, miszerint a főkörmányszék a Felsőre kegyelmes rendelténél fogva a legközelebbi országgyűlés eleibe királyi előterjesztések gyanánt kitűzött tárgyak iránt törvényjavaslatok készítésével bízván meg, a főkörmányszék egy földhitelek felállítására tárgyában szerkesztendő törvényjavaslat kidolgozására főkörmányszéki tanácsos Pap Alajos elnöke alatt bizottságot nevezett ki; felhívja a gazdasági-egylet választmányát is, hogy ezen bizottságba a maga részéről szakértőket nevezzen ki, kik a szóban levő törvényjavaslat kidolgozásában közreműködjenek.

E tárgy elintézésre sürgős levén, még az elmúlt év elején ezen vegyes bizottságba elnöki uton kinevezettek: báró Bánfi Dániel, ifj. Pataki József, Kővári László és Nalácsi Farkas.

2) A királyi főkörmányszék 21.029. 1863 szám alatti, az egyesületnek a honi selyemtermelés előmozdítására nézve eperfaoskolák megalapítása tárgyában a főkörmányszékhez intézett ajánló felterjesztésére válaszul, miszerint a főkörmányszék Enyed, Torda, Maros-Vásárhely, S.-Szent-György városok tanácsait és Balázsfalva községét felszólította, ha nem lennének-e hajlandók a köző előmozdítása céljából a fontos gazdasági mellék-kiparág felvirágoztatása tekintetéből eperfaoskolának ottani életbevitelére három holdnyi alkalmas földterületet 10-12 évi használatra ingyen átengedni, és mivel az országos műgazdasági pénzalapnak, melyből azon oskolák jókarban tartására szükségelt költségek fedezendők lennének, csekély kész pénz készlete van, a fennírt hatóságok nem lennének-e készek valamely más, e tekintetben megkívánható munka vagy pénzbeli segedelem adására stb. A kir. főkörmányszék e felhívására még semmi értesítést nem kapott, s ugyanazért általa az illető hatóságok tudósítás-tételre sürgettek.

A választmány az értesítést köszönettel veszi.

3) Lukácsi Sándor a hazai kerteszeti ipar előmozdítására irányzott magán vállalatát ajánlja a választmány figyelmébe, melynél fogva a választmány elöljáróival és szakmesterekkel ápolott kerteszeti ipart elősegíteni törekszik; vállala alapjául r. palotai kísérleti és minta kertjét alapítván meg, célja szemügyre venni Franciaország gyümölcs-művészeti termelését, a fák szabályos képzésével s gyakorlati utmutatást nyújtani a gyümölcsfák tenyésztésében; szemügyre venni Németország magtermelését; felkeresni hazánk gyümölcs- és szőlőfajait, azokat osztályozni és megismertetni stb. Fáradságos és költséges vállalatában anyagi erőt a közrészvételtől óhajt kölcsönözni s pártolótól 10 frtos részvényt-előleget kér, oly formán, hogy sorsuzás után évenként 50 darab 10 frtos részvényt fizet vissza készpénzben, vagy a kinek tetszik csemetékkel, e mellett pártolónak szabadon választandó 15 darab különféle oltóágot ígér évenként.

A választmány a közhasznú vállalatot a kerteszeti szakosztály figyelmére bízván, az egyesület részéről egy részvényt megvételtet határozta.

4) Bóth István levelét olvassák fel, ennek kivonata: "A t. egyesület évlapjait megkapván, az élvezettel olvasott tartalom között az általam szerkesztett és kiadott "Borász csarnok" szaklapnak a t. választmány általi pártolása, annyival inkább kedvesen lepett meg, mert a küzdelmek közt boldogság volt valami vigasztalót találni.

Nem kenyérkereseti vagy üzleti célból, hanem ügyesírettől s azért indítottam meg e szaklapot, mert nemzeti szegénység tartom azt, hogy hazánkban, a világ egyik jeles bortermő országában, az ügynek egyetlen szaklapja nincs.

Egy évi kísérlet azon szegényítő eredményt mutatja, mely szerint a szükséges eszközök a részvénytől tengerébe süllyedéstől csak áldozattal lehet megmenteni, míg ellenben a bohóc — pillanatit érdekli — lapok pártolásához tömegesen tudól a közönség; olyan jelenet ez, mely a komolyan gondolkodó hazafit, szakbarátot aggodalomba ejti, mert nagyon távol látja azon nemzeti értelességet, a midőn a haza kitűnő egyik kincsforrása a borászat, az értelmelenség göröngyei alól kibontakozva a szakértelem anyagává s az ország anyagi jólétének eszközévé válik."

Az egyet további pártolásának kérése mellett üléseink jegyzőkönyvi e szakbavágó kivonatát kéri felküldeni a "Borászati csarnok"-ban közzététel végett.

E szakbavágó jegyzőkönyvi kivonatok megküldését a titoknokra bízván, a választmány az egyet régebbi jegyzőkönyveit küldi meg, mint a melyekben Erdély borászata bővebben van tárgyalva.

5) Az állattenyésztési szakosztály az idén, szeptember hó 23-24-dik napjain rendezendő állatkiállítás programját mutatván be, a gyűlés ezt elfogadja s közzétételre határozza. Ezen program szerint a jutalomdíjak összege 85 arany, s a pénzért lehet megkímélni tekintetből közrészvételhez folyamodván, segedelemadással felszólítja a helybeli két casinót, a nemes városi tanácsot, Dézs és Torda városok casinóit s e mellett gyűjtőknek felkéri gróf Teleki Károlyt és Zeyk Józsefet urakat. Rendező gazdának idős Tauffer Ferencet kérvén meg, az ügy további elintézését az állattenyésztési szakosztályra bizza.

6) Az egyesület azon célból, hogy ezután teendő költségvetését biztosabb alapra fektethesse, az egyesület tagjainak névsora kitisztítását határozván el, ezt egy-két tagból álló küldöttségre bízta, mely bizottság munkáját átadva, a választmány azt részint helybehagyja, több a munkálathoz kitörölendő véleményezett tag, vagy azok örököseit pedig illetékök befizetésére szólítja fel. A csak aláírt, de ígéretet nem biztosított tagoknak levélben felszólítása a titoknokra bízatik. Ezen munkát szerint apad az alapitoke 100 forint, a követelés 1,313 forint. A pénztárnoki kimutatás szerint az egyesület követelése 7,345 frt, ebből a mi nem kété és a határozat szerint törvényesen felvehető, mintegy 4000 frt.

7) A titoknok bemutatja a poszonymegyei, valamint a fejérmegyei gazdasági-egyletek megküldött évlapjait és a Plagwitz-lipsei gazdasági egyetem programját, miket a választmány köszönettel fogad.

Nagy János, egyleti titkár.

Állatkiállítási program.

Az erdélyi gazdasági egyesület, július 6-án tartott választmányi gyűlésének határozata szerint folyó évi szeptember hó 23- és 24-dik napjain a kolozsvári sétateren állatkiállítást fog rendezni, melyen következő állatnemeket következőleg fog jutalmazni.

1. Hazai fajú legteketeesebb 4-edfű bikát 10 arannyal. 2. A hazai fajú legteketeesebb másodfű bikát 6 arannyal. 3. A járomyos kívánalmainak leginkább megfelelő egy pár ökröt 8 arannyal. 4. A legteketeesebb hazai faj 4-edfű üszőt 6 arannyal. 5. A legteketeesebb hazai faj 2-edfű üszőt 4 arannyal. 6. A legjobb tejelő tehén bármilyen fajból 10 arannyal. 7. A legjobb tejelő bivalyt 10 arannyal. 8. A legkövebb hazai faj disznót, mely felvél tovább nem hizott, 6 arannyal. 9. A legteketeesebb hazai faj kocaát, mely legalább alább két éves kant 5 arannyal. 10. A legteketeesebb hazai faj kocaát, mely legalább kétszer malacozott 5 arannyal. 11. A legjobb merino juh faj kocaát 6 arannyal. 12. A legjobb merino juh anyajuhot 4 arannyal. 13. A legteketeesebb hazai faj bármilyen színű kocaát 3 arannyal. 14. A legteketeesebb hazai faj fehér anyajuhot 2 arannyal.

A kiállított barmok koráról minden kiállító előjárósági bizonyítványt tartozik bemutatni, a minek hiányában barmai pénzjutalomra nem versenyezhetnek. A hizott sertése név szerint megjelölendő, a hizott sertésről vett bizonyítványt azon időt hitelesíti, midőn sertéseit hízlatni kezdette.

Hogy a helyiségre nézve az előintézkedéseket megtehesse, gazdatisztaikat tisztelettel kéri, hogy bejelentéseiket előlegesen megtegyék; az egyesület titoknok Nagy Jánoshoz, piacz-sor Radákbaáz címzendő bérmentes bejelentéseket sept. hó 15-dik napjáig elvárjuk. Id. Bethlen János az állattenyésztési szakosztály h. elnöke. — Zeyk József, jegyző.

MEGYEI ÉS KÖZSÉGI ÉLET.

Kolozs, június végén.

Ezen város választott követének gróf Bánfi Béla ő mlgának választóihoz intézett beszédét érdekesnek tartjuk közreadni. A beszéd ez volt:

Nem kiintézésre vágó viselkedés volt az tisztelt választóm, mely engemet arra készítetett, hogy önök becses bizalmát kikérve e nemes városban mint követjelölt fellépem; mert noha édes reánk nézt honfitársainknak irántunk nyilvánuló jóindulata, sohasem igyekeztem volna én azt önmagam részére keresve elnyerni, hogy ha nem lennék meggyőződve a felől, miszerint a haza megvárja, teljesítse mindenki irányában kötelességét. Rendezett időben könnyű a feladat, midőn a törvényre támaszkodva az érvényben is van; de nem olyan az eset jelenben, mert míg amakkor csak csendes fokozatos javítás a cél, most visszaállítás annak a min javítani lehessen.

Ugy hiszem uraim, hogy midőn mi ezáltal be fogjuk mutatni hazánk iránti ragaszkodásunkat, be fogunk bizonyítani azt is, hogy királyunkhoz hűvek vagyunk, s megcáfolni azokat, kik midőn törvényeink érvényesítését óhajtjuk, a felséges trónhoz tartozó bírádalm gyengítését mondják czélunknak, és azt, hogy mi ez által a trón hatalmát kisebbiteni törekszünk; be azt, hogy önmagunknak külön jogot társ-nemzetek felett nem kívánunk; de viszont be azt is, hogy önmagunk megsemmisítésére kezdet nem foghatunk.

De hiszen ezen megsemmisítésünk nem is lehet a czél, mert a Felsőre október 20-diki diplomájában az általunk is törvényalapul elismert pragmatica sanctora hivatkozik, a mely diplomában törvényeink létezőknek nyilatkoztattak vonatkozással azon jogainkra, hogy régiek eltolrása, változtatása, vagy helyettük újak hozása a Felsőre s az ország közös jogai; már pedig csak meglevőt lehet eltörölni, változtatni, vagy helyette újat hozni; mert a mi nincs meg, sem eltörölni, sem változtatni, sem helyébe újat hozni nem lehet.

Kiemelem én ez okmányt azért, mert társ-nemzetek is elismerik, a Felsőrehez intézett közönső felirataikban az október 20-diki diplomát emelik ki, mely pedig a pragmaticán alapul; az pedig nem lehet, hogy egy okmányt törvénynek ismerjenek el, és az alapot, melyre az fektetve van, ignorálják.

Jól tudom én azt, hogy a törvény, mint ember által készített mű, időszakonként változtatható, mint az eszmék folyvást fejlődnek csak Isten tana az, mely lelkünket a sötétségből kiragadja, mely változhatlan; de egyszerre feldönteni a mult összes emlékeit, feldönteni az alapot, melyen állott az épület, nem lehet a nélkül, hogy minden párt feltütemkedésekor össze ne rombolnók a társadalom rendezését; mi lenne akkor, ha mindig csak a percz sugallatát követnők, a mult szégyel zűnők, a jövőre nem figyelnek.

A nélkül, hogy önmagunkat erőre vagy hatalomra hasonlíthatnók, nézzünk Európának két nagy államára! Franciaország felszabadánál több már, hogy örökös hánykódásban van, az ország fainak verén kell az uralkodónak nyugalmát megvenni, a dicsőség napjának kell sassaira sütni, hogy azok csillámok által elyaktivra a tömeget, feltartsák őt; mert hatalma nem törvényen, hanem népkégyen alapul, s azon tömeg, mely elkabítva a győzelmi indulattól eljénzi az imperatort és a győztes legiokat, ha a megpróbáltatás ideje eláll, ha szerencsecsillaga elhomályosul, elfordulhat tőle, mint ezt már elődével tevő.

Nézzünk csak túl a tengeren ama dicső országra, melynek minden fia önbizalmasan mondja: "én britt vagyok", és joga és oka is van rá, mert törvénye szent és védi őt, hatalma túl megy tengereken, világgrészek kincsei gyűlnek oda, csodákat teremtenek és csaknem hihetetleneket alkotnak, s uralkodójok személye, mely a törvény élén áll, szent és sérthetetlen; s ha lenne vakmerő, ki támadni akarná, az összes nemzet lenne a vért, mely védené. Uram! itt törvény- és uralkodóbihiőség szoros viszonyban van, míg világgrészlünk a legközelebb mult időben hánykódott, addig Angolhon zöld virányain béke és gazdagulás létezett, s fokozatosan az idők szerint haladt elő.

Tagadhatatlan, javítani kell törvényeinket; de már maga a törvény gondoskodott az utakról, melyeken az történhet, és nyíljék csak oly móddal alkalom, ugy hiszem, hogy a nemzet áthatva az uralkodó iránti hűségtől, át a társ-nemzetek iránti kötelezettségtől, teljesíteni fogja mindazt, a mivel tartozik.

Ezek lesznek azon vezérelvek, melyek e gyűlésen vezetnek, melynek eredménye oly kétséges.

Azonban bizom a jövőben, bizom honunk azon fiaiban, kiknek az ég tapasztalással párosultan ragyogó elmehetéseket és hő-hőszellemet adott, s kik mint hűvei a törvényeknek s a Felsőre, fel fogják mutatni tudni, hogy nem lazítai, de szilárdítani akarjuk a köteleket, mely a törvényesség elvein uralkodó legmagasabb trónhoz köt, s ha e fáradozásait siker követné, jutalmam nyernem a siker által én is, ki mint egyszerű napzamos utánok megyek, s ha a jelen perczekben nem követné, reményemet még akkor sem vesztim el; mert hiszem, hogy jövőnk még nem enyészett el.

Bizom gyűnk igazságában, s hiszem, hogy Isten megvilágítván arcát honunkon, csendes, békés és biztos jövőt adand.

Kívánságunk: hogy virágozzék fajunk, éljen soká e hon békében, csendben boldogul, éljen törvényes királyunk, — teljesedni fog.

Csik-Szereda, júl. 6.

Tisztelt szerkesztő ur! Beesés lapjának 177-dik, vagy is jelen év júl. 2-i számában, de csak igen röviden közölve a csik-széki követválasztások eredményét, mi alkalmasint a nem részletes tudósítás miatt történt, indítatlán érzem magam ez ügy bővebb felderítésére következőt tudatni, mit becses lapjába felvenni méltóztatassék, u. m.

Minckutána a csik-széki bizottmányi gyűlés azon okból, mert ez év mart. 23-i felirata 6 cs. és apostoli királyi Felségétől valólaszt még nem kapott, s addig semmi további lépésekbe elegendni nem kívánt, ennél fogva az ideiglenes utasítás alapján országgyűlésre a követválasztási teendőkre sem bocsátkozhatott, ez ügyre nézt feloszlott, az éppen érintett ideigl. utasítás alapján a főkirálybírói helyettes ur kinevezte a középponti bizottmány tagjait, kik mult hó 1-jén működésük megkezdésére a szék helyére Csik-Somlyóra meghívtattak és meg is jelentek, hol bizottmányi tag tks Boeskor Mihály ügyvéd ur kinyilatkoztatta és jegyzőkönyvbe is iktattatta a többség által lett elfogadás folytá, hogy csak mint magános kíván részt venni azon eljárásokban, s ezt is csak a viszonyok szűltte kényszerítésből, de oly kikötés mellett, hogy ezen eljárásból, illetőleg megjelenésből ide hátrább a jogfolytonosság és pragmatica sanctora hátrányára semmi elismerés vagy leteketezés ne következethessen, mely főlében a felszólalások vezetésére mindenik három választókterületre 3 felszólalási biztos nevezetvén ki, ezen mi elintézésére mult hó 8-, 9- és 10-dike tűzetett ki. Ezen munkát az utasítás szerint megtörtényén, s szavazatszedő tagokul Al-Csikra mint elnök ügyvéd Boeskor Mihály ur közfelkialtás útján, alelnök Tompos Ferencz, jegyző Nagy József dultó, aljegyző Bors István, és mint tagok: Ráduly Ferencz sz.-mártoni lelkész, Sándor László oda való birtokos, Csűrös Antal, Fodor Pál és Szabó István urak; Fel-Csikra: elnöknek Kóródi József ideigl. alkirálybíró, alelnöknek Boeskor Ferencz, jegyzőnek Petkes Antal dultó, aljegyzőnek Csutak Lajos, tagoknak: Zakariás Antal szépvízi kereskedő, Eránosz Jeremias fel-csik esperes, Sárvári Ignác, Sándor József és Fodor András urak; Gyergyóban: elnöknek Csányi ideigl. alkirálybíró, Aurán dultó alelnöknek, Egyed Mihály jegyzőnek, Puskás Lajos aljegyzőnek, Bálint Károly újfalvi lelkész, Siklódi Mihály, Zakariás István, Dobrán Mihály g. e. lelkész és Deák Antal urak tagoknak kinevezetvén, minckutána a fens. kir. főkörmányszéktől az egész Csik-székre nézve a követválasztás 1863. jun. 26-kára tűzetett volna ki, mind a három választási kerületben végbe ment ezen munkák, melyek közül a gyergyói választókterületből

választási ügymenet a „Kolozsvári Közlöny“ 78-diki jul. 4-dikről számában már közölve lévén, az al-csikbelinek mint szemtanu következőleg nyujtom ügymenetét át a nyilvánosságnak.

Ugyanis, minekutána a kijelölt napon Csik-Sz. Mártonon a választás helyén, valamint az érintett szavazatszedő tagok, egy választókörből is 187-en megjelentek volna az iskola épülete előtti téren elnök Boeskor Mihály ur mindenek előtt kinevezési okmányát olvastatta fel, minek megtörténtével egy alkalmi, a nemzet történetét s. historiai joga fejlődését tartalmazó velős beszédet tartott a választókörhöz, melyben az utasításból is kifolyólag ajánlta mindenkinek a rábeszélés nélküli jobb belátása s öntudata szerinti, a közjólét előmozdítására alkalmas követ. választást, s a pragmatica sanctiohoz, és az ezzel összekapcsolt jogfolytonossághoz való rendíthetlen ragaszkodásunkat, ajánlta a trón alapja és a nép joga megtartása érdekében; mely érzékeny beszéd a választók által köztetszéssel és lelkesedéssel, s harsány éljenekkel fogadtott; mire Balási Sándor k. impéri földbirtokos ur hasonló lelkes felszólalásában nyilvánítani szüksegesnek vélte, miszerint jegyzőkönyvre vétessék, hogy az ideiglenes országgyűlési utasítás szerinti egy Erdélyben N. Szebenbe összehívandó külön országgyűlési követválasztásba csak a körülmények által előidézett kényszerítésből, s ő Felsőge iránti azon reménytelen ragaszkodásból bocsátkoznak a választók, hogy ő Felsőgeének alkalom nyíljék általános alkotmányunknak az 1848-dik évi törvények szellemében visszaállítására; mely beszéd hasonlóan közhelyesséssel fogadtatván, jegyzőkönyvre vétetett. Ezután közkívánatra a választók névsora olvastott fel, minek megtörténtével Endes Gábor sz. simoni birtokos ur jegyzőkönyvre írni indítványozta, hogy Mécsáros Károly alsziki kiküldött törvényszéki bíró ur, mint ügyvéd, a választók sorába föl nem vétethetett volna; mivel ő tetteleg nem ügyvéd, annál is inkább pedig, mert a felszólamlási bizottmány előtt a kitézett 3 napi határidő alatt e végett nem szolgált fel, s a kitéztpont bizottmányban utólagosan csak az utasítás ellenére vétetett a választók főjegyzékébe fel, mi a választók által pártoltatván, jegyzőkönyvre iktatott az óvast tartalmazott indítvány, minek következménye lett, hogy irt ur nem szavazott.

Ezután a szavazás a legnagyobb rendben és csendben ment végbe, minek eredménye lett, hogy 262 főrajstrom szerinti, de csak 187 megjelent választó közül zöszögött mlt. Mikó Antal volt alkotmányos főkirálybíró urra szavazott 170, Fodor Ignác alügyész urra 5, Miklósi József főjegyző urra 8, Koródi József alkirálybíró urra 3 és Nagy Lajos alsziki esperes urra 1, melyszerint tehát kitézett szavazat többséggel Mikó Antal volt alkotmányos király bíró ur lett Alsók követe.

Jelöl a közbizalom és szeretet bírásnak a szavazás megtörténte után a választók mind Nagy Lajos esperes ur üdvözléte mellett tiszteledésére mentek mlt. Mikó Antal új követjöknek, mely alkalommal szónokló esperes ur az egész nép nevében nyilvánítá, hogy nagyon fájdalmasan esik a nemzetnek, miszerint a törvényszerinti pesti országgyűlés helyett, mely ezt rendelő törvény rendes után még eltörölve nincs, engedményezett Nagy-Szebenben tartandóba kell menni, és hogy ő mltának ajánlják választói utasítást nem adva, az 1848-dik törvények szellemében az általános alkotmány visszaállítására működni, mely beszédre ő mltga velős szavakban válaszolá, hogy ámbár a jelen követés keserű pohár, azt mégis a jelen kényszerített viszonyoknál elfogadni hazaíi kötelességnek tartja, és kinyilatkoztatja, hogy a haza és nemzet jogai megvédésétől semmi sem retenti vissza; mely szívrható beszéd és általán lelkesült, szívből fakadt megjelzés után a legszebb renddel a választók haza elszéledtek. I. I.

Adakozások a nemzeti színházra.

(Folytatás.)

Hadnagy Péter 2 frt, Hujos István 2 frt, gr. Haller Lajos 50 frt, Hámszki István 5 frt, Hanel 1 frt, Hantz Pál 1 frt, Hanchard József 10 frt, Hanchard Lajos 1 frt, Harmath Ferencz 5 frt, Heley János 5 frt, Heley Jánosné Balási Agnes 5 frt, Henczely József 2 frt, He... 1 frt, Hersényi János 5 frt, id. Hersényi László 10 frt, Hiri János 20 frt, Holczér Vilmos 5 frt, Horváth Sándor 2 frt, Horváth Zsigmond 5 frt, Horváth József 2 frt, Hory Farkas 5 frt, Hubacek Ádám kanonok 3 frt, Huberth Iván 20 frt, Hunyadi Pál évenként 1 frt, Jakab György 10 frt, ifj. Jakab József 4 frt, Jakabházi András 1 frt, Jánosé Emanuel 20 kr, János István 5 frt, Jenei Zsigmond 5 frt, Imre Mihály főorvos 5 frt, Juhász György 10 frt, Izekei Adeodát 5 frt, Kábdébo Péter 10 frt, ifj. Kabós János 4 frt, Kádár János 1 frt, Dr. Kálmán Izidor

10 frt, Kancsay Elek 3 frt, Kántor József 2 frt, Kardan Alajos 1 frt, Kaszó Dénesné 2 frt, Kászoni Ignác 10 frt, Katona Gábor 0 frt, Kedves Tamás 1 frt, Kelemen Elek 1 frt, Képes Ferencz 1 frt, Kerekes János 20 frt, Kerekes István 1 frt, Keresztényi Antal 1 frt, Keresztes Lukács 5 frt, id. Keresztes Márton évenként 3 frt, ifj. Keresztes Márton 2 frt, ifj. Kilyén Ferencz 10 frt, Kilyén Sámuel 5 frt, Kisely Domokos 5 frt, Kleeblatt Sándor 2 frt, Kőllönte József lelkész 5 frt, Kőnczei Albert 2 frt, Kőnczei József 4 frt, Kővári Mihály 5 frt, Kolosi Antal 5 frt, Kolosi Antal 5 frt, Kolozsvári redute haszonbérleti 1858-ból 257 frt 41 kr, Kolozsvár városi tisztviselői kar 1861-ből 649 frt 58 kr, kolozsvári müködvelők gr. Rhédei János által 700 frt, Komáromi György 1 frt, Komis László 10 frt, Kopystnyik 1 frt, Korbuly Bogdán o. t. 5 tallér, Koronka Lajos 10 frt, Kovács Dániel kanonok 5 frt, Kovács Elek 5 frt, Kovács Benjámin 2 frt, Kovács Lajos 3 frt, Kovács László 50 frt, Kovács Károly 2 frt, Kovács Mihály lelkész 1 frt, Kovács Sámuel 5 frt, Kovács Sándor 10 frt, Kovács József 3 frt, Kovács József 50 kr, Krisán József 1 frt, Laskai Lajos 10 frt, László János 2 frt, Lázár Alajos 10 frt, Lázár Jakab 10 frt, Lázár János 50 frt, Lázár János 10 frt, Lehman Robert 3 frt, Dr. Lengyel József 10 frt, Lészai Lőrincz 40 frt, Lőnlhart Ferencz kanonok 10 frt, Lőrincze Benjámin 1 frt, Lőrincze Mihály 5 frt, b. Lopresti Árpád 50 frt, Lukács Agoston 2 frt, Lukács Dávid 20 frt, Lukács János 10 frt, Luchi Leontin né Kákusi Eszter 2 frt, Majtényi Imre 40 frt, Maller Dániel 2 frt, Marillay Ignác 2 frt, Marillay Károly 10 frt, Marosi Jakabné 5 frt, Marosi Gergely 2 frt, Masztig M. 1 frt, Máthé János 10 frt, Mátyás János 1 frt, Méhesi Sándor 2 frt, Melezer Ignác 2 frt, Mesko József 4 frt, Mester Mihály 1 frt, Meszlényi Károly 10 frt, Mezei Mihály 1 frt, Mihácz Elek 8 frt, Mihályes Zsigmond 10 frt, Mikovényi Agoston 4 frt, Miski János 1 d. ar. Miski Sámuel 4 frt, Miskolezi Sámuel 2 frt, Murvai István 4 frt, N. N. 20 frt, Nagy János évenként 1 frt, Nagy Ignác 1 frt, Paniti Nagy József 50 frt, Nagy Farkas 2 frt, Nagy Lajos 5 frt, Nagy Mihály szántársulata 44 frt 80 kr, Nagy Pál 2 frt, Nagy Sándor 5 frt, Nagy Sándor R. 50 kr, Nán György 2 frt, Nánási Elek 2 frt, Nőh Imre 2 frt, Novák János 2 frt, Nuridsán Márton 1 frt, Nyerges Ferencz 2 frt, Obacsek Ferencz 3 frt, Ötvös Agoston or. t. 10 frt, Orbán Miklós 2 frt, Pálfi Mihály 10 frt, Pálfi Miklós 15 frt, Pálfi Sándor 2 frt, Pálfi Sámuel 10 frt, Pánczél Károly 4 frt, Papp Áron 1 frt, Papp Emanuel és testvérei 20 frt, Papp Leontin 1 frt, Pap Mózes 5 frt, Pap Péter 2 frt, Baji Patai József 10 frt, (vége következik.)

KÜLÖNFÉLÉK.

— Ujabbán a következő személyiségek neveztettek ki regálitáknak: Constantin Juon, brassói földbirtokos; Filtsch József, volt udv. fogalmazó, földbirtokos; báró Gerliczi Albert, cs. aranykulcosos, földbirtokos; Grois Gusztáv k. f. széki tanácsos; Mann Péter, cs. k. pénzügyigazgatási tanácsos; báró Zenobius Constantin Papp nagy kereskedő, bankigazgató; báró Salmen Ferencz, nyug. udv. tanácsos és a szász nemzet grófia; Schneider Frigyes, szebeni orator; Dr. Vächter József, több rak-tárok tulajdonosa; Zimmermann András, minis-terialis tanácsos.

— Gyaluban és N. Almáson az új választás véghez menvén, Kolozs megye ezen 2 választókerületében, mint ez lapunkban már megjövéneltett, Vajda László és Pap Leontin kapott a követésre legtöbb szavazatot. Mindkét helyen csupán románok szavaztak, magyarok egyáltalában nem.

— A helybeli ev. ref. egyháznak a főtanodán kívüli iskoláinak is közlebről tartanak a nyári közvizsgálatait, n. m. a helybeli leányiskoláé folyó hó 13-kán, a kilyárosi 14-kén; a főrangú asszonyások által alapított kilymagyarutczai vegyes (fú-s leány-) iskoláé 15-kén, a hidevli szintén vegyes iskoláé 17-én.

— Heymann Zsigmond, helybeli intézet-tulajdonos szabadalmazott kereskedelmi tanítézetében, melynek programja lapok után is közölve volt, az esti tanfolyam, mint előre hirdetve volt, mult hó 3-kán szép számu, 62 kereskedő-segédből álló hallgatók előtt valóban megnyílt, s ez érdek, részvét s jó vélemény ezen, kiáltó szüksegen segíti kívánó intézet irányában folyton növekedőben van; csak a napokban is, folyó hó 1-jétől fogva az itt már több mint 20 év óta fenálló kereskedői társulatnak 4 osztályra osztott v. a-sárpai iskolája is, mely egyedül képző helye volt itt nálunk a keresk. tanulóknak, ez új tanítézzel kapcsolott össze, Heymann ur vezetés alá adatott, hol az illető növendékek vasárnapokon kívül még két hét-köznap estén is nyernek oktatást. September 1-jével pedig a nappali tanfolyam is fo-

lyamatba indul. A tanító erőről és tantárgyak-ról közlebről.

— A „Magd. Ztg.“ különben jól értesülni szokott bécsi levelezője egész határozottsággal állítja, hogy a magyar országgyűlés összehívására egyelőre semmi remény nincs. „Schmerling — mondja a levelező — Reebauernek indítványát a felirati választmányban, hogy a magyar országgyűlés közlebről egybe-hívásának óbjára mondassék ki, azon meg-jegyzéssel utasítá vissza, hogy a kormány erre nem is gondol, míg a felosztott ország-gyűlés tagjainak három évi megbízatása a 48-diki törvények szerint is, le nem telik. E szerint a választásokat legkorábban 1864-dik évi mártius közepére lehetne kihirdetni. Az államminis-ter bővebben is indokolta e határo-zatát, nyíltan kifejezve, hogy a magyar ügyek felett nincs illusioban; de azt is, hogy távol van attól, miszerint ez ügyek által terveiben akadályoztassa magát. „Az emberek, kikkel ma „transactiót“ kezdhetünk — mond körül belől az államminis-ter — az ő conservatívek; ezeknek az országban semmi pártjuk nincs. (?) A deakisták, mint az albumak... tudom — tette hozzá csipősen a minis-ter, — hogy közülük sok most másképp gondolkozik, mint két évvel ezelőt, de ez nem fogja aka-dályozni, hogy éppen úgy beszéljen, mint két év előtt, ha a nyilvános közvélemény rá sulyosodik. Magán értekezletekre ez idő tehát éppen nem alkalmas. Annál kevésbé hirdet-letek ki új választásokat, mert az egyedüli felelet erre az lenne, hogy egyeszerien a Deak-féle tiltakozásra utalának, hogy a 48-diki törvények szerint a felosztás érvényte-len volt s az akkori képviselők megbízatása a tavaszig tart. Ily körülmények között — nem marad más hátra, mint minden további lépés előtt, a régi megbízatások leteltét bevárni.“

— A magyar országgyűlés össze-hívását illetőleg a „P. L.“ bécsi levelezője biztos forrás után írja, hogy arra még egy-hamar nem lehet alaposan számítani, s előbb semmiesetre sem, mielőtt az erdélyi ügyek kockájára végelesen el lenne vetve; mert ezek foglalják el most kiválólag az alkotmányos politikát, s Magyarország alkotmány-kérdése a mennyiben a kormány kezdeményezésétől függ nem lépett új fejlődési szakba. Hanem azt mondják jól értesült egyének, hogy mi-nisteri körökben gyarapodott a kiegyezési hajlam.

— A „Wiener Zeitung“ szerint ő Felsőge megengedni méltóztatott, hogy Zichy Mihály hazánkba, az orosz czár udvari festője, a czártól kapott Szaniszló-rend másod osztályu érdemkeresztjét viselhesse.

— Reményit Genában az a kitüntetés érte, miszerint a polgármester megengedte, hogy Paganini szülővárosának hagyományozott hegedűjét a négyrészesen lepecsételt üveg-barang alól kivége és kezébe foghassa. E kitüntetésben még soha senki sem részesült Reményin kivül.

— A párisi Palais de l'Industriebe ki-állított arczképek közt Horoviez kassai hazánk-ának kiállított arczképei nagy figyelmet éb-resztenek.

— A Szerbiából Magyarországra áttört rablókra vonatkozólag az „O. D. P.“ szászai levelezője írja, hogy az egész dolog annyiban van, miszerint egyes gazdák-nál tanyáikon jelentkeztek fegyveres emberek, de nem rabolni, hanem kérni eleséget. Leve-lező azt hiszi, hogy ezen egyének Szerbiából kitasított magyarországi menekültek, s nem mervén helységeikbe visszatérni, így barangol-nak. Számokat 11—27-re teszik. Az ellenők kiindított czirkálóktól tartva most már nem mernek mutatkozni.

— Ajtón helységről a következő saját-ságos jelenetről szóló levél vészült, a mely eléggé jellemzi a nép közt felkeltett hangsu-lat. A levél ez: „E folyó hó 9-én reggeli 8 óra tájban a tordai határ felől egy mezei uton mintegy század lovas katona ereszkedett a mi határunkba, helységünk felé tartva, ezt a mezei munkások meglátva beszaladtak a faluba s az itthon levőknek tudtára adták a katonaság közelségét, a mire az oláhok esot-portosan örömrégálások közt futottak a ka-tonaság elibe s kiabáltak: „Valahára nekünk is feljött a napunk s jaj nektek ti magyarok, a kik a magyar követre szavaztatok, mert ezek a mi segítségünkre jönnek“; erre a ma-gyar lakosoknak nagyobb része siránkozva s csaknem kétségbeesve kisdéikkel futkostak az utcán, s a többek közt egy éltés asszony futva az utcán, utána kiáltott egy oláhné: „ne fuss arra, mert a katonák éppen ott jön-nek s megölnek minden magyart“; a szötel-jesértelmében a rémület a legnagyobb fokra-hágott. A katonaság egy utcán megállott, a hóváz az oláh lakosok örömeiben pálinkát, szalonát, turót s máltát hordottak a katonák számára, de a katonaság lováról le sem szállva Torda felé ment a völgyön. Az oláh lakosok pedig leverten széjjel osztottak.“

— A közlebről Tordán történt demon-stratio tárgyában más oldalról is kapunk bő-

vebb tudósítást. Valamint a sérelmes fél hosz-szadalmas, érzékeny panaszát nem közöltük egész terjedelmében, ugy ezen ujabb, s a dol-got egészen más színben feltüntető iratot se hozhatjuk nyilvánosságra egész terjedelmében. Mind helyszöke, mind pedig a kérdés idősze-rűtlensége igazolja ez eljárásunkat. Tény, hogy Szabó Lajosnak macskazenét csináltak, de tudósítók becsületszavára állítja, hogy a mi az ablak, házfedelbetörések, gyülmöcsfák el-pusztítása, fontos kövek stb. illeti, ebből semmi se volt. Mindössze egy pár ködörös történt a kapujára. Továbbá a dr. Ratiu ur háza előtt néhány iskolás gyerek, de nem diák, szintén meg akarta kísérteti a macskazenét, azonban a község s maga a fiatalság rögtön el-nyomta, s a rendellenkedőket leszdíva, Rác-ur előtt semmi politikai színészeti demonstratio nem történt, nem is volt czélbavéve, hanem csak gyermekes éretlenség volt az egész, a mit senki se vehet komolyan. Maga a „Ga-zet-a“ tordai levelezője is haszontalanságnak nevezi az egészet, s különösen az ez oldal-ról komolyabb, ildomos felgázt is tekintetbe véve, megnyugsunk abban, hogy az egész históriának semmi magasabb jelentőség nem tulajdonítható. Ez unalmas tárgy további vi-tatása végett lapunkban legkisebb tért se ál-doztatunk. — Éppen most vészültk utólagosan egy beküldött példányt azon proclamationak, melyet Szabó Lajos „Torda város polgárai-hoz“ intézett, s június 25-ki datummal, Tordán nyilvánosságra hozott. A mint értesülünk, e volt felidézője az ellene nyilvánult roszalás-nak. E felszólalást, hangjaért, kívált a mos-tani viszonyok közt valóságos szerencsétlen ötletnek tekintjük. Mit eredményezett? Azt, hogy egész Torda Tiszára szavazott, s ez volt a legszebb demonstratio Tordától; a mi azután történt bátran el is maradhatott volna.

Nyiltposta. „Az északi fény“ című re-gényt megrendelték: M. Szentiványiné Zathureczki Mari, Krizbayné Halmágyi Róza, Horváth Sándorné, Polyó Pálné urasszonyok, továbbá: m. Maeszkási Antal és Alvizy János urak. A megrendelt példányok, részint posta, részint magán utoni kézbesítéséről intézked-ve van.

POLITIKAI HIREK.

Angolország. London, jul. 7. Az al-sóház tegnapi ülésében Warner azt kérdezte: igaz-e, a mit a francia lapok beszélnek, hogy egy Lengyelország miatt kivihető báborn esete-ben Anglia semlegessége lehetetlen volna? Erre Palmerston a következőleg felelt: Mi egy hatalommal sem egyeztünk meg Angliának Lengyelország ügyében követendő magatartá-sára nézve; mi egy irányban sem vagyunk lekötölve s szabadon határozhatunk az ese-ményekhez s Anglia érdekeihez képest.

Franciaország. Páris, jul. 5. Minis-terváltozási hírek keringenek. Azt mondják, Dronin de Lhuys ur elődének, Thouvenel ur-nak fogná visszadni a tárczáját. Ez a hír nagyon összevág avval, a mit a pétervári ud-varral való külön egyezkedésről s a turini ka-binettel már láthatólag bensőbbé vált barátság-ról beszélnek. E hír valószínűsége, egy némely bécsi lap azt hiszi, Ausztria nem fogna megmaradni a nyugati szövetségben.

A „France“ alaplatannak állítja azt a ber-lini magán sürgöny által hozott tudósítást, a mely szerint Oroszország a három hatalom ja-vaslatait elvileg elfogadta volna. Eddigél még csak anny van tudva, hogy Montebello her-czeg a francia jegyzéket átadta Gortsakoff herczegnek s ez megígérte, hogy a császár elébe terjesztendő.

Mexikói tudósítások szerint jun. 2-án 2000 mexikói kőzkatonák és 800 tiszt érkezett Ve-racruzba, mint fogoly. Ortega tábornok és tá-borkari főnöke Mendoza vezetése alatt 400-an odább állottak. A foglyokat Franciaországba fogják belebebezi.

Olaszország. Turin, jul. 6. A „Stam-pa“ örömmel mutatja fel az ujjoncozás kiele-gítő eredményét Sziciliában. Ez az intézkedés, a melyet a bourbon kormány soha sem vihe-tett keresztül, most teljesen sikerültnek tekin-tető. A kormány erélye s a nép honszere-tete minden akadályon győzedelmeskedett.

A ministerium a kamara folyó hó 2-i ülé-sében ujabb 55.000 főnyi ujjoncozást indítvá-nyozott az 1843-i korosztályból.

Athenéből folyvást kellemetlen tartalmu tu-dósítások érkeznek. Vacca tengernagy kato-naságot szállított partra, hogy az olasz kö-vetési palotát oltalmazák s az ott tartozkódó olaszok biztonságáról gondoskodjanak, a kik közül többen az olasz hajókon kerestek men-helyet.

Németország. Berlin, jul. 5. A csend-habóritások nemcsak meg nem szűntek, sőt naponta aggasztóbb mérvben ismétlődnek. Ki-vált tegnap este oly nagy terjedelmet vettek, hogy a csendőrség kénytelen volt a legerélye-sebb rendszabályokhoz nyulni. A munkások, iparos segédek és inasok éppen tegnap kap-

ták ki heti bérüket s ez alkalmul szolgált, hogy jól hozzá lássanak a palinkaitalhoz. Gajdos fővel aztán a Mörizpiazra mentek s miután az odajutásuk a rendőrség által akadályozva volt, csakhamar elkezdődött a szomszédos utcákban a zavargás. A városrész lakói minden lehetséges elővigyázati intézkedést megtettek. A házakat, boltokat, csapásokat már 9 órakor bezárták, hogy a zavargásoknak sehol se legyen alkalma megállapodni. Egy Horn nevű rendőrhadnagyot pénteken este annyira elkinőzték, hogy kórházba vitték s ott másnap este sebei következtében meghalt. Szemtanuk beszélik, hogy a szegény embert egy csoport zavargó földre rántotta, azután feje, melle- és lábainál fogva hosszabban egy köcsörtárába dobta, s vadkegyetlenséggel össze vissza táncoltatta rajta. Ily események után nem csoda, hogy a hivatalnokok nagy mértékben fel vannak ingerülve. Jelenlegi számú nehéz sebesülés történt, sőt azt beszélik, hogy sok halottat is takarítottak el a zavargás színhelyéről. A ki futással nem menekült, azt mind elfogták, a rendőrségi fogdába vitték s ma is ott tartják. A városi börtönök annyira zsúfolva vannak, hogy alig férhet még beléjük vagy egy fogoly. Csak késő este sikerült a zavargók szétoszlatni s az utcákat kitisztítani. A rendőrségnek más helyeken is volt összehívása csoportozó néptömegekkel, mint a bors- és jeruzsálemi utcákban. Vasárnap reggel ezerrel járkált a sok újságsvargó az utcákban s nézték a vérforratokat, a melyek még jól látszottak a kövezeten, s a lámpákban, épületeken, ablakokon véghez vitt rombolásokat. A jelen tudósítás írója még vasárnap este felé is megfordult a zavargás színhelyén. Ezernyi ezer ember hullámzott az utcákban vagy állottak helyt nagy tömegekben. Mindenfelől lehetett hallani különféle igazolt beszédeket s a hangulat oly annyira ingerült volt, hogy az nap is nagy bizonyossággal lehetett tartani az azelőtti jelenetek ismétlésétől. A rendőrfőnökség meghatározta, hogy a botrányos csendháborításnak, minden hatalmában áll eszközökkel véget vessen. A közönség e határozatról a következő tartalommal falragasztvány által lön értesítve: „A csendháborítás a Mörizetér tájékán tegnap is ismétlődött. Ha az utabban is történék, illető hatóság minden kimélet nélkül elfogatást, szükség

esetében fegyveres erőt fog mindazok ellen alkalmazni, a kiket a zavargás helyén talál. A Kottbusi és vízi kapuk esti 9 óráig fogva be lesznek zárva.”

Orosz- és Lengyelország. A csatát e hó 1-től fogva ismét véresebb kezd lenni. A mint már közölve volt, Wisocki tábornok parancsnoksága alatt Radziwilownál, nem messze Brodytól nagyobb számú felkelő csapatok vannak összpontosulva. A Radziwilow melletti csata 3-án még nem végződött volt be, hanem folyt az oroszok által lángra borított város alatt. Wysocki hadserege több szakaszra osztott egy, hogy nem vettek mindnyájan részt a csatában. Az eredményről még nincs biztos tudósítás. Radziwilow összes lakossága mindenével, a mit megmengethetett, osztrák földre menekült s Brodyban talált menhelyet. E hó 4-én Wysockihoz egy új felkelő osztály csatlakozott s az nap a harc újabb kezdődött.

Az elesett Zukowski csapata Albertushoz csatlakozott. Ez, 600 ember élén, Sieszkínél csatát állott, a hol ő 12, az oroszok pedig 103-an vesztek el holtan és sebesültek. Mindamellett az oroszok tartották meg a csatát, a felkelők Szyrwinty felé húzódnak.

Krakkból távirják jul. 5-ről: Egy 500 főnyi felkelő csapat megütöközt az oroszokkal Kowtburg mellett a mladai kertekben. 27 ember elvesztése után a felkelők lettek a győzelem. Orzyceben, a prasnisi kertületben 1000 felkelő áll. Mיעielski gróf osztálya jul. 4-én diadalmason csatázott egy erős kozák csapattal. A kozákokat lefegyverezte.

Brodyból jelentik, hogy az egész Miniewski-féle hadosztály, a mely Wysockinak Volhíniába tervezett betetését kellett volna hogy támogatja, osztrák csapatok fogságába esett. 180 fogoly közt a nőnem is képviselve van egy néhány egyén által.

A „Gen. Corr.”-t Pétervárról biztos forrásból értesítik a lehangoltságról, a mely az ottani kormánykörökön erőt látszik venni. Az angol kabinetben uralkodó szakadás, a londoni francia követségben eshető változás valószínűsége (mindkettő a lengyel felkelés javára), magának az orosz kabinetnek magatartása, a miből inkább csak színtelt engedményeket várhatni, mint komoly eljárást Orosz-

ország részéről, s végül az az el nem tagadható tény, hogy Oroszország, minden erőfeszítései dacára, alig lehetne képes 200,000 embert csatasíkra állítani, nagy feszültségben és aggodalomban tartják a kedélyeket; ehhez járul még a Konstantin nagyhercegen való sajnálkozás, a ki Varsóban tartózkodása által a legnagyobb áldozatot teszi császári testvéreinek és Oroszországnak, a kinek élete folyamán veszélyben van, s mégis minden lépése felett a legnagyobb bizalmatlansággal örködnek.

A varsói váról e hó 3-án ismét 1000 lengyel foglyot indítottak el a vasuton csak egy suttomban Oroszország felé. Az elszállítottak közt van Epstein Miklós és 10 olasz és francia.

Az adó hátralékot az orosz hatóságok fegyveres erővel hajtják be. Ha az adóhátralékos felszólítás után négy napra nem fizet, viszik a rendőrségi börtönbe. Másfelől a titkos város-hatóság forradalmi lapokban közzétett kibocsátványai arra buzdítják a lakosságot, hogy minden kényszerítés dacára maradjanak meg állhatatosan az adómegtagadás mellett. A kik ellenkezőleg cselekednek, a nemzeti bünyű törvényszék büntetését vonják magukra. Egerszermind utabban ismételve van az orosz hatóságokkal való legkisebb érintkezés tilalma. Jelenti végre a titkos városkapitány egy napi parancsában, hogy egy bizonyos Jerlicz Fortunát nevű egyént, a nemzeti kormány ezimerének utánzása - s hamis adónyugták készítéseért, a melyekkel saját zsebébe szedte az adót, a nemzeti kormány halálal büntetett.

Egy pétervári magán levél után távirják Berlinből, hogy Gortsakoff herceg a mult szombaton terjesztette a császár elébe a három hatalom jegyzékeire adandó válaszlajvaslatokat. A javaslatok engesztelően és békés hangon vannak tartva, e hét kezdetén fogtak a ministertanács elébe kerülni, de jul. közepé előtt, ő szerint, nehezen hagyják el Pétervárt.

A „Lemberg. Ztg.” jul. 6-i számában írja, hogy Wielopolski el van bocsátva hivatalából s utazik külföldre.

Egy felkelő csapat, körülbelül 500 ember, jul. 5-én reggel a San folyón keresztül gázolva Maydan-Zhydnievskinnél, Zabno és Rodomysl között átmeg az orosz-lengyel földre.

Oláh-Mdva egyesült fejedelemség. Bukarest, jun. 29. A nép hangulata itt az egyesült fejedelemségek fővárosában napról napra aggasztóbb abban a mértékben, a mint a fejedelemlnek dictatorságra törekvése feltűnik. A mult szerdán számos kiáltvány volt a házak falaira kiragasztva, a melyekben felhívják a népet, hogy keljen fel jogainak védelmére; s ugyanazon nap valamennyi lakóházban találtak kiáltványokat a katonasághoz intézte, hogy emlékezzenek meg, hogy ők a polgárok és parasztok testvérei s azért soha sem szabad a nép ellen fegyvert fogniok. Csaknem egyidőben kapott Kuza fejedelem is egy iratot állítólag a bukaresti titkos bíróságtól, a melyben halálal van fegyvergeve, ha dictatori hatalmat venne fel. Egyébiránt maga egy ilyen titkos bíróság létezése is kétséges Bukarestben, miután eddigelő semmi életjelét nem tapasztalták. A pénzsztűke is nagy a kormánynál; sok hivatalnok hónapok óta nem kapta ki fizetését.

Ujabb. Konstantinápoly, július 7. Tifisből jun. 21-ről szóló hírek szerint Tiflis, Karabagh és a Lesghi tartományokban egész erővel tört ki a lázadás. Cholukoff herceg és 200 katonája Zakatal vára közelében megölték. A tatárok, kik eddig az oroszokkal jó lábon állottak, résztvesznek a fölkelésben. Tiflis és Hókha között az egész vidéket fölkélok fenyegetik.

Gabonaár Kolozsvárt július 9-én 1863.

(Bécsi mérője osztrák értékben.)

Tisztabúza 4 frt 40 kr. Elegybúza 3 frt 40 kr. Rozs 2 frt 30 kr. Árpa — frt — kr. Zab 1 frt 40 kr. Törökbuza 1 frt 90 kr. Pityóka — frt — kr. Marhahús 13 kr.

Bécsi börze július 10-én: Nemzeti kölcsön 81.85. 5%. Metalliques 76.70. Bank-részvény 795.—. Hitel-részvény 191.40. Váltó Londonra 110.90. Ezüst 109.85. Arany 5.28.

1860-diki Állam kölcsön 100.10.

Július 8-án: Urbéri kárpótlási kötvény: Magyarországi 75.75. Erdélyi 74.25.

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DANIEL.

HIVATALOS.

14209

1863. sz.-hoz

1549 u. k.

(146)

(1—3)

Hirdetmény

a gallicziai és lodomeriai királyság (Lemberg és krakkói közigazgatási területek) a krakkói és bukovinai hercegség számára kibocsátott földterhermentesítési szelvények kiszolgáltatása eljárásáról.

A gallicziai és lodomeriai királyság (Lemberg és krakkói közigazgatási területek) krakkói nagyhercegség, valamint a bukovinai hercegség földterhermentesítési kötvényekhez adott szelvények ideje 1863. november 1-sőjével lejárandók lévén, szükségessé vált azon kötvényeket új szelvényekkel ellátni.

Ezen újabb szelvények kiadását illetőleg a következő szabályok juttatnak köz tudomásra:

1) A megnevezett földterhermentesítési kötvényekhez kiadandó újabb szelvények kezdetüket veendik 1863-ki év november 2-kával.

2) Minden félnek szabadságában áll az újabb szelvényi íveket vagy azon földterhermentesítési pénztárnál hová a kötvények intézvék, vagy egy más földterhermentesítési alappénztárnál kivételni.

3) Ha az illető fél azon földterhermentesítési pénztárnál jelenti magát, hová a kötvény intézetett, az eredeti földterhermentesítési adóssági levél beadandó, és a pénztár, ha ez a valószínű könyvek tartalmával megegyeznek találja és a szelvények kiszolgáltatása ellen akadály nem létezik, azokat bélyegtelen kézbesítvény mellett ki fogja szolgáltatni s egyszersmind a megtörtént kiszolgáltatást a kötelezvényen láthatóvá teszi.

4) Ellenben ha az illető fél szelvény-íveit egy más földterhermentesítési alappénztárnál, mint a hová a kötelezvények intézvék — óhajta kivenni, akkor az eredeti adóssági levél az itten közölt összeírás mintá 3. példányával az alappénztárhoz beadandó, melynél a szelvények kivételét szándékolta. A pénztár az összeírás az adóssági levéllel egybeazonosítva, ha megegyeznek találja, ez utóbbit az illető félnek visszaadandó, és azonnal a szelvények megküldéséről azon földterhermentesítési alappénztárhoz folyamodik, honnan az adóssági levelek kiállítottak, és a szelvények megjövetele után az illető félnek, az eredeti adóssági levelek viszont elomtatása mellett, a különböző alakokhoz tartozó kötvények szelvényeiről elkülönített bélyegtelen kézbesítvény és a megküldési illeték megtérítése mellett kiszolgáltattak.

Ezen illeték, minden megküldésért a változatlan 15 kr. alapdíj és a jegyzék a szerinti értéki illeték fele részével szabatik meg.

5) A jelen szabályoknál egy kivételnek akkor létszen helye, midőn az illető fél szelvény-íveit a bécsi földterhermentesítési alappénztárnál óhajta kivenni, és ez iránt az utóbbinál július 1-től 1863 szeptember utó napjáig tejedő határidő alatt magát jelentette, ezen bejelentés az eredeti adósságlevél bemutatása az itten mellékelt minta szerint készített összeírás mellett történendő, és a bejelentő fél a 4-dik pont alatt megemlített küldési illetékek fizetése kötelezettsége alól mentesül — a szelvény-ívek kiadása a felelőbbi idő alatt megtett bejelentésekre nézve 1863 október 20-án kezdődik — történik a bejelentés a bécsi földterhermentesítési alappénztárnál 1863 szeptember utó napja után, akkor a 4-dik pont alatt megemlített intézkedés alkalmazásba vétetik.

6) Tekintettel azon földterhermentesítési kötvényekre, melyek a bécsi szabadalmazott osztrák nemzeti bank, vagy annak fiók-bankjainál elzálogolva, vagy letéteményezve vannak, a nemzeti bank és illetőleg annak fióktárai, ha a fél szelvényekért folyamodik, azoknak kivételét önön maga intézi el.

7) A törvényes letéteményező hivataloknál létező földterhermentesítési kötvényekhez

megszerzendő újabb szelvényekre nézve, ha a szelvényeket idejük lejártával azok intézik el, az eredeti kötelezvények előmutatása mellett az illető alappénztárakhoz folyamodjanak, azon törvényesen letéteményezett kötelezvényekre nézve pedig, melyektől a szelvények azoknak ideje lejártával a félnek kiszolgáltatnak, az illető vagyon-gondnoknak engedődik át, a letéteményezett kötvények egy ideig leendő kiadását, a bejelentés illetőleg szelvények kikaphatása céljából eszközölni.

8) Az összeírásokhoz megkívántató fehéretetek az illető földterhermentesítési alappénztárnál fizetés nélkül fognak kiszolgáltatni.

Minta az összeírásokhoz.

Összeírás

a következő földterhermentesítési alappénztárnál, illetőleg, melyekhez az új szelvények kiszolgáltatása a földterhermentesítési alappénztárnál obajtatik.

Da rah szám	Tőke foko- zat. frt.	Kelés napja.	Száma.	J e g y z é s.
K ö t e l e z v é n y e k n e k				
10000	1-ső	November 1853.	514	Herceg Sapieba Leop.
"	"	"	928	"
"	"	"	1023	"
"	"	"	2119	"
5	"	"	2224	"
5000	"	"	211	"
5	"	"	213216	Piatkowski József.
1000	"	"	8314	"
"	"	"	9126	Kurz Károly.
3	"	"	10222	"
1	500	"	88	"
100	"	"	7016	Petrino János.
"	"	"	8223	"
3	"	"	12917	"
1	50	"	420	"

18 darab együttes összegben: 78850 frt.

WOLF JÁNOS,

(lakás hely).

Megjegyzés: 1) a különböző földterhermentesítési kötvényekért az illető alapok szerint elkülönített összeírások adandók be.

2) A kötelezvények tőkefokozat szerinti rendben beirandók.

3) A megjegyzés oszlopzata szabadon hagyandó.

4) Fejezetül a kötelezvények darabszáma és együttes összege megnevezendő.

Nyomatott az ev. ref. főtanoda bettivel (Bel-farkasutca 74 sz.)